

رام -، مقتم مهر

شروین وکیلی

رام (روزشمار ایرانی معنادار) کوششی است برای بازسازی تقویم روزشماری معنادار برای ایرانیان، به شکلی که مناسبتها و سالگردهای منسوب به روزها عینیتی علمی داشته باشد و زمان روزمره و معنازوده‌ی امروزی که روزهایمان را پوچ و پوک ساخته را به توالی‌ای معنادار از سالگردِ رخدادهای معنادار تبدیل کند.

سه گوشزد در درباره‌ی طرح رام:

- تمام تاریخ‌هایی که شناسه‌ی میلادی (م.) یا پیشامیلادی (پ.م) ندارند به هجری خورشیدی محاسبه شده‌اند.
- محتوای روزشمار رام نهایی نیست و تا پایان سال ۱۳۹۶ تکمیل می‌شود. هنگام نقل آن به طرح ارجاع دهید و این نکته را در نظر داشته باشید.
- اگر مناسبتی سراغ دارید که نادیده مانده، آن را همراه با نشانی مرجعش در تلگرام برایم بفرستید که در این طرح گنجانده شود:

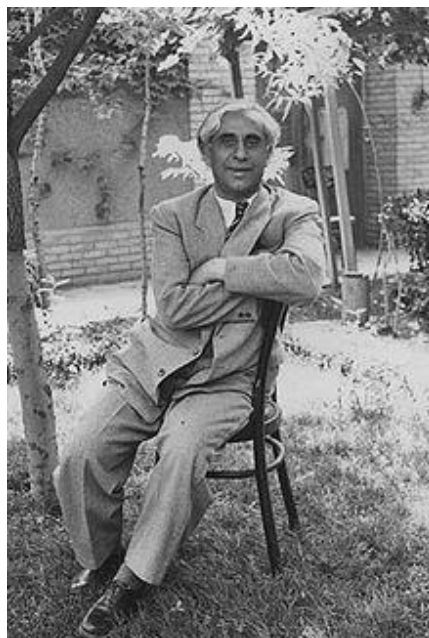
@SherwinVakili (<https://t.me/SherwinVakili>) / tel.0912-6363764

هفتم مهر

کهنترین رخداد تاریخی مهمی که در این روز واقع شده به ایران زمین مربوط می‌شود. روز هفتم مهر سال ۵۲۲ پیش از میلاد داریوش بزرگ در شورش درباری گئوماتای مغ که احتمالاً همان بردیا پسر کوروش بوده را به قتل رساند و خود به جای او شاهنشاه هخامنشی شد. هرچند ناگزیر شد برای تثبیت موقعیت خود درست یک سال تمام با رقیبان بستیزد. چهار و نیم قرن بعد هم در همین روز به سال ۶۱ پیش از میلاد سردار نامدار رومی پمپی پیروزی‌اش بر مهرداد ششم شاه دولت پونت در آناتولی را جشن گرفت و نفوذ رومیان در آناتولی از آن هنگام آغاز شد.

ولایتی گیلان حکمی را انتشار داد که بر مبنای آن انجمن شاغاجی که هوادار مستبدان بود و در بازار رشت پایگاه داشت باید برچیده شود. دو سال (۱۲۸۸) بعد در این روز محمدعلی شاه قاجار که دست به کودتا زده و شکست خورده بود، با یک کشتی روسی بندر انزلی را به قصد روسیه ترک کرد و به تبعید رفت. در همین هنگام روزنامه شرق به مدیریت سیدضیاءالدین طباطبایی به دو زبان فارسی و فرانسه در تهران انتشار یافت و مقالات تند و کوبنده‌اش توجه مردم را جلب کرد و این مقدمه‌ای بود برای دستیابی‌اش به شهرت که بعدتر به همدستی‌اش با رضا خان برای کودتای سال ۱۲۹۹ انجامید. باز در همین روز بود که سعید نفیسی برای تحصیل به نوشاتل سفر کرد.

سید ضیاء طباطبایی در جوانی و دوران کودتا و در زمان سالخوردگی پس از بازگشت از تبعید

در ۱۳۱۲ کارخان قائم مقام کمیساریای خارجه دولت اتحاد جماهیر شوروی با تشریفات رسمی وارد تهران شد و مورد استقبال وزیر و معاون وزارت خارجه و رئیس شهربانی و شهرداری تهران قرار گرفت. هشت سال بعد در ۱۳۲۰ از یک طرف حسین علاء پس از کناره‌گیری رضا شاه به ریاست بانک ملی منصوب

شد و از طرف دیگر هیئت موسس حزب توده ایران در منزل سلیمان میرزا اسکندری تشکیل جلسه داد و اعضای کمیته‌ی مرکزی موقت را انتخاب کرد که علاوه بر سلیمان میرزا عبارت بودند از عباس اسکندری، شیخ محمد یزدی، ایرج اسکندری، رضا روستا، دکتر مرتضی یزدی، دکتر رضا راد منش، عبدالحسین نوشین، دکتر محمد بهرامی، بزرگ علوی، و علی امیر خیری.

در ۱۳۲۲ سید ضیاءالدین طباطبایی که بیست و دو سال پیش توسط رضا خان از ایران رانده شده بود، به تهران بازگشت. او طی این سالها با پشتیبانی انگلیسی‌ها در فلسطین می‌زیست و اوقاتش را به کشاورزی گذرانده بود. دو سال بعد (۱۳۲۴) عدم صلاحیت محمد مسعود برای روزنامه‌نگاری در شورای عالی فرهنگ مطرح و در نتیجه امتیاز روزنامه مرد امروز به اتفاق آراء لغو گردید. در ۱۳۳۳ محاکمه‌ی یاران دکتر مصدق (دکتر سید علی شایگان و سید احمد رضوی و دکتر سید حسین فاطمی) در دادگاه شماره یک دادرسی ارتش آغاز شد، در شرایطی که دادستان نظامی در کیفرخواست برای هر سه نفر تقاضای اعدام کرده بود. سه سال بعد در همین (۱۳۳۶) روز ششمین کنگره‌ی پزشکی ایران برگزار شد. در ۱۳۴۳ قرارداد خرید صد و چهل هزار تن گندم از آمریکا بین دو کشور بسته شد، و در ۱۳۵۷ احسان طبری در روزنامه‌ی دنیا که ارگان حزب توده بود مقاله‌ای نوشت به نام سوسیالیسم و اسلام که در آن ادعا کرده بود سوسیالیسم و کمونیسم با اسلام سازگار و هم‌سرشت است.

روز هفتم مهر در تاریخ جهان هم با جنگها و رخدادهای سیاسی گوناگون پیوند خورده است. در سال ۶۰۶ هجری خورشیدی فردریک دوم امپراتور روم مقدس (تصویر روبرو) به خاطر سر باز زدن از شرکت در جنگهای صلیبی از سوی پاپ گریگوری نهم تکفیر شد. در ۹۵۷ اسپانیایی‌ها تگوسیکالپا پایتخت امروزی هندوراس را فتح کردند. در ۱۱۶۸ نخستین نشست کنگره‌ی آمریکا برگزار شد. وزارت جنگ آمریکا با استخدام چند صد سرباز هسته‌ی مرکزی ارتش آمریکا را ایجاد کرد.

در هفتم مهر سال ۱۲۹۰ ایتالیا به عثمانی اعلان جنگ داد، در ۱۲۹۷ در جریان جنگ جهانی اول و طی نبرد کانال سنت کوینتین خط دفاعی هیندنبورگ توسط متفقین شکسته شد و سربازان انگلیسی و آمریکایی و استرالیایی با دادن چند ده هزار تلفات بر آلمانی‌ها غلبه کردند (تصویر زیرین). در همین روز بلغارستان با اعلان آتش بس از جنگ جهانی کناره‌گیری کرد، در ۱۳۰۲ به دنبال تجزیه‌ی دولت عثمانی انگلستان قلمرو اشغالی‌اش را در فلسطین پدید آورد و فرانسه قلمرو اشغالی مشابهی را در سوریه و لبنان ایجاد کرد.

هفتم همراه در تاریخ فرهنگ و فناوری هم اهمیت داشته است. در ۱۲۶۴ اولین تراموای برقی عمومی در بلک پول انگلستان شروع به کار کرد، در ۱۳۳۳ کنوانسیون کشورهای اروپایی برای تاسیس سازمان اروپایی پژوهشهای اتمی - CERN (the European Organization for Nuclear Research) - امضا شد، و به ساخت بزرگترین ماشین و گرانبهارترین آزمایشگاه علمی کره‌ی زمین ختم شد. در ۱۳۵۴ اولین ایستگاه تلویزیونی که صاحبش سیاهپوست بود در دیترویت میشیگان شروع به کار کرد.

بیرو

کاراواجیو

لیسنکو

زادگان نامدار هفتم همراه عبارتند از پمپی (۱۰۶ پیش از میلاد)، کاراواجیو نقاش ایتالیایی (۹۵۰)، لودویگ فون میزس اقتصاددان اتریشی (۱۲۶۰) (تصویر روبرو)، تروفیم لیسنکو زیست‌شناس بلشویک و سرکوب‌کننده‌ی علم ژنتیک در شوروی (۱۲۷۷)، لادیسلاو بیرو مخترع مجار و مبتکر ساخت خودکار با نوک ساچمه‌ای (۱۲۷۸)، و جالب آن که محمد خاتمی و لخ والسا هم هردو در یک روز به سال ۱۳۲۲ زاده شدند.

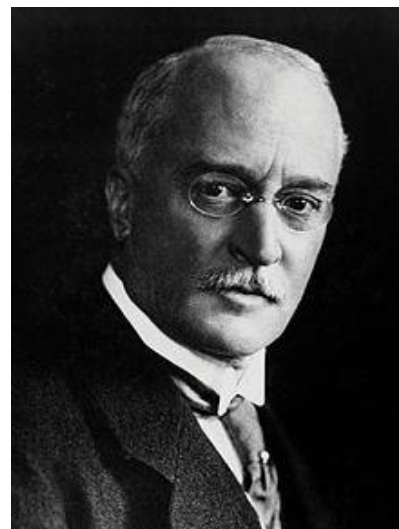
این روز سالمرگ شخصیت‌های نامداری است که در میانشان این افراد به شمارند: فردیناند هفتم شاه اسپانیا (۱۲۱۲)، امیل زولا (۱۲۸۱)، رودولف دیزل مخترع موتور دیزل (۱۲۹۲)، ایلیا ریپین نقاش اوکراینی (۱۳۰۹)، هنری فورد دوم (۱۳۶۶)، و گوسییه بوش موسس شرکت ماشین رختشویی بوش (۱۳۶۸).

امیل زولا

ایلیا ریپین

رودولف دیزل